

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет культури і мистецтв

Кафедра режисури та хореографії

Хореографічна культура – мистецькі виміри

Збірник статей
(випуск – 7)

Львів-2019

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет культури і мистецтв
Кафедра режисури та хореографії

Хореографічна культура – мистецькі виміри

Збірник статей
Випуск 7

Упорядник О. А. Плахотнюк

Львів – 2019

УДК: 37; 792, 8; 793. 3

Рекомендовано до друку

Методичною радою кафедри режисури та хореографії факультету культури і мистецтв Львівського національного університету імені Івана Франка
(протокол № 9 від 15 травня 2019 року)

Редакційна колегія:

Козаренко О. В. – доктор мистецтвознавства, професор; **Чура В. І.** – доктор історичних наук, професор; **Плахотнюк О. А.** – кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри режисури та хореографії; **Дем'янчук А. Л.** – кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри режисури та хореографії; **Кундис Р. Ю.** – доцент кафедри режисури та хореографії; **Лань О. Б.** – доцент кафедри режисури та хореографії; **Шім Т. Р.** – доцент кафедри режисури та хореографії.

*Упорядник Олександр Плахотнюк
Літературний редактор Надія Мостова
Дизайн обкладинки Дмитро Топорков*

Хореографічна культура – мистецькі виміри : збірник статей / упорядн. О. А. Плахотнюк. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, кафедра режисури та хореографії, 2019. – Вип. 7. –198 с.

Наукові статті та тези доповідей за матеріалами щорічної наукової конференції молодих учених, аспірантів, магістрантів та студентів, яку проводить кафедра режисури та хореографії факультету культури і мистецтв Львівського національного університету імені Івана Франка, секція «Хореографічне мистецтво (Хореологія)».

У збірнику висвітлено ключові положення формування хорології в Україні та світі, питання історії, теоретичної спадщини хореографічного мистецтва, методики викладання хореографічних дисциплін, аспекти формування арт-терапії засобами хореографічного мистецтва.

Видання адресоване фахівцям у галузі культури і мистецтва, науковцям, викладачам, аспірантам, студентам закладів вищої освіти та фахівцям хореографічного мистецтва.

Автори статей відповідають за достовірність і вірогідність викладеного матеріалу, за належність поданого матеріалу їм особисто, за правильне цитування джерел та посилань на них.

Матеріали статей та повідомлень, уміщені до збірника, друкуються мовою оригіналу.

Редакція не завжди поділяє погляди авторів статей.

Закон охороняє права та інтереси авторів статей.

Відтворення, розповсюдження, передрукування та інше

використання статей без згоди авторів (або посилання на авторів) забороняється.

ЗМІСТ

Юлія Вусач	
Танець як філософія	5
Драч Тамара	
Еволюція танцю в епоху модернізму	11
Наталія Шутяк	
Формування і розвиток фольклорної танцювальної лексики Бойківщини	19
Анна Галета	
Питання збереження народної хореографічної спадщини Волині	27
Анжела Ромашева	
Основні стилістичні особливості українського народного танцю південної частини України	36
Юрій Кульчицький	
Слов'янська міфологія в українському балеті	41
Дмитро Черниш	
Українська художня література, як основа хореографічних вистав: «Лілея», «Пан Каньовський», «Тарас Бульба»	46
Марта Піддубняк	
Козацький танець на театральній сцені	51
Лідія Костиренко	
Впровадження методики викладання уроків ритміки послідовниць А. Дункан у школах мистецтв (на прикладі Полтавської міської школи мистецтв «Мала академія мистецтв» імені Раїси Кириченко) ..	60
Катерина Башенко	
Хто такий керівник? І яким він має бути?	66
Вероніка Левакіна	
Сучасний театральний танець у творах окремих художників ХХ ст.: імена і тематика	75
Лілія Хухра	
Поняття та напрямки синтезування хореографічного та образотворчого мистецтва	83
Валентин Лукашов	
Сергій Остапенко – яскравий представник українського степ-танцю ..	89
Уляна Горохівська	
Сучасна хореографія як засіб саморозвитку особистості	96
Віра Андрушко	
Використання імпровізації та контактної імпровізації при створенні хореографічного номеру	104
Вероніка Гірман	
Використання імпровізації в витоках хореографічного мистецтва	109

Анна Маляренко	
Важливість використання танцювальної імпровізації у системах викладання хореографії	114
Лариса Баканча	
Стретчинг як частина тренувального процесу в хореографії	122
Яна Деркач	
Танцювальні шоу та 3D-шоу кінця XX – початку XXI століття в Україні та світі	127
Василина Рудник	
Концепція хореографічної культури педагогів-хореографів у вищому навчальному закладі	135
Тетяна Нечволода	
Основні правила та рекомендації правильного харчування для професійних танцівників	142
Дар'я Лещенко	
Соціально-психологічні аспекти жертвності жінки в балетному мистецтві	148
Віта Топоровська	
Вплив педагогічної практики на опанування майбутньою професією студентів-хореографів	154
Дмитро Топорков	
Театр танцю «Відлуння» – культурологічний огляд творчої реалізації	160
Ксенія Мосєсова	
«Галицька сюїта: львівські квітникарки» Оксани Лань як початок розвитку хореографії в стилі джаз-фольк в Україні	165
Христина Дявіл	
Характеристика хореографічного ансамблю «Галицькі візерунки»	172
Ольга Таранціца	
Дитяча студія сучасної хореографії «Atlantic»	176
<u>Тези доповідей</u>	
Андрій Матвійв	
Народний ансамбль танцю «Стрияночка»	180
Юлія Скиба	
Світогляд балетмейстера в прояві його хореографічного твору	187
Василь Городицький	
Аматорські танцювальні колективи м. Самбора та їх проблематика ..	193
Сніжана Грекова	
Вплив та відображення тваринного світу в хореографічному мистецтві	195

становлення особистості майбутнього педагога-хореографа, формування в нього фахових умінь, педагогічної майстерності. Практичне ознайомлення з досвідом діяльності самодіяльних і професійних дитячих танцювальних колективів є запорукою формування у майбутнього викладача хореографії основних якостей балетмейстера, організатора й керівника хореографічного колективу, розширення його фахового світогляду та реалізації творчого потенціалу.

Список використаної літератури

1. Благова Т. Формування педагогічної майстерності майбутніх учителів-хореографів у процесі фахової практичної підготовки / Т. Благова // *Science and Education a New Dimension: Pedagogy and Psychology*. – 2015. – Т. 2, Вип. 58. – С. 244–250.
2. Виробнича педагогічна хореографічна практика: програма для студентів вищих педагогічних навчальних закладів зі спеціальності 7.010103 «Педагогіка і методика середньої освіти. Хореографія» / уклад. Т. Благова. – Полтава, 2007. – 18 с.
3. Виробнича практика Хореографічно-постановочна (з відривом від навчання). Робоча програма для студентів за напрямом підготовки 6.020202, спеціальністю Хореографія / уклад. О. Плахотнюк. – Львів 2011. – 27 с.
4. Кравець Л. Педагогічна практика як чинник професійного становлення майбутнього вчителя / Л. Кравець // *Педагогічні науки* – Кременець, 2012. – № 55. – С. 80–85.
5. Робоча програма. Навчальної практики – Робоча програма навчальної дисципліни для студентів за напрямом підготовки 6.020202 Хореографія / уклад. О. Плахотнюк. – Львів, 2012. – 31 с.
6. Робоча програма педагогічної практики – Робоча програма педагогічної практики для студентів за напрямом підготовки 6.020202 Хореографія / уклад. О. Плахотнюк. – Львів, 2012. – 50 с.

* * *

Дмитро ТОПОРКОВ

студент II курсу кафедри культурології та кіно-телемистецтва інституту культури і мистецтв Луганського національного університету імені Тараса Шевченка (м. Полтава).

Науковий керівник

кандидат філософських наук, доцент Т. В. Шелупахіна

ТЕАТР ТАНЦЮ «ВІДЛУННЯ» – КУЛЬТУРОЛОГІЧНИЙ ОГЛЯД ТВОРЧОЇ РЕАЛІЗАЦІЇ

В статті розглянуті важливі культурологічні аспекти діяльності Театру танцю «Відлуння», заснованому Олександром Плахотнюком у 2013 році у Львові. Аналізуються індикатори впливу новітніх ідей

танцювального колективу на загальний культуро творчий процес, а також підсумовується їх значення в контексті культурологічного огляду.

Ключові слова: театр танцю «Відлуння», творча діяльність, танець, стиль, жанр, фестиваль-конкурс, культурологічний аспект.

D. Toporkov

Cultural review of creative implementation in the Dance Theater "Vidlunnyya"

The article discusses the most important cultural aspects of the Dance Theater "Vidlunnyya", founded by Olexander Plahotniuc in 2013 in L'viv. The analysis of the impact of new ideas of the dance team on the process of global cultural development is carried out, and their value is summed up.

Key words: Dance Theater "Vidlunnyya", creative activity, dance, style, genre, festival-contest, cultural aspects.

Театр танцю – це не просто мистецький термін, це у вищому ступеню синкретична мистецько-естетична площина, що обов'язково явить себе невід'ємною частиною загальнолюдського хореографічного надбання.

Танцювальне мистецтво має виключну властивість – його не можна вкласти в одну мить, увіковічити якусь матеріальну його форму та демонструвати її нащадкам, як наприклад полотна талановитих живописців, записані на кіноплівці класичні кінострічки або пластичні зразки скульптури, що навіки втілені у камені... Бо, як відомо, матеріалом для танцю слугує виключно людське живе тіло зі своїми емоціями, неповторною харизмою та переконливою грою.

Ці всі високі принципи та засади і були закладені до фундаменту створеного Олександром Плахотнюком у 2013 році Театру танцю «Відлуння». Мотивом започаткування саме театру танцю послужила гостра потреба в форматному, стилістичному та репертуарному реформуванні існуючого на той час танцювального колективу. Справа в тому, що Олександр Анатолійович створив Театр танцю «Відлуння» на базі Спортивно-танцювального клубу «Карменс», що відноситься до Центру дитячої і юнацької творчості Галичини «Погулянка» [2, с. 72–75].

Ідея створення хоч і відходить на більший проміжок часу, ніж існує сформований танцювальний колектив Театр танцю «Відлуння», проте його хронологія становлення та розвитку починається саме з 2013 року [9, с. 8].

Театр танцю неодноразово демонстрував свою високу творчість у найрізноманітніших міжнародних та всеукраїнських конкурсах і фестивалях, на яких ставав володарем гран-прі та перших премій (за статистикою: у 93% своїх виступів). Не зважаючи на свій молодий вік, з перших днів ТТ «Відлуння» проводить активну концертну діяльність в Україні, та неодноразово гастролював у Польщі, Чехії, Угорщині, Німеччині, Австрії [2, с. 122–128].

Після аналізування результатів виступів колективу керівником (Олександром Плахотнюком) разом із балетмейстерами-постановниками (Володимиром Пантелеймоновим і Роксоланою Мокрій) та репетитором-керівником (Олександрою Єсіповою) за останні 4 роки було відкориговане стильове та жанрове забарвлення номерів.

Відтак, за результатами стильового та жанрового коригування, оформився певний репертуар Театру танцю «Відлуння», в якому, серед іншого, представлені: одноактний балет «Майстер і Маргарита»; одноактний балет Літературно-хореографічна картина «Свіча»; одноактний балет Хореографічна фантазія «Sinfonia estravaganza» на музику О. Козаренка; концертна програма з хореографічних мініатюр та танцювальних композицій різноманітних напрямків сучасного хореографічного мистецтва: джаз-танець (classic jazz dance), джаз-модерн (jazz-modern), контемпорарі джаз-танець (contemporary jazz dance), афро-джаз-танець (afro-jazz), стріт-джаз-танець (street jazz), фолк-джаз-танець [1, с. 154–155].

Красномовно на мистецьку творчість колективу відгукнувся у своїй статті кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри теорії та історії мистецтва Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка, Денис Шаріков: «Хореографія Олександра Плахотнюка та Володимира Пантелеймонова наскрізь пронизана всіма нотами, і звуками музичного супроводу. Складність рухів, комбінацій, геометрії танцювальних малюнків, повітряних підтримок, синтезу технік джаз-танцю, модерн-танцю, контактної імпровізації чітко і прозоро передають всі емоційні хвилювання, динаміку, характер та емоції музики створюють новий напрям сучасної хореографії контемпорарі джаз-танець» [7, с. 38–39].

Наступним вектором ініціативної роботи на ниві хореографії Театр танцю «Відлуння» є організація та проведення власного Всеукраїнського фестивалю-конкурсу з однойменною назвою «Відлуння», який є

культурно-мистецьким заходом, що покликаний сприяти становленню і розвитку хореографічного мистецтва зокрема та національної культури України загалом, формуванню духовно-естетичних цінностей шляхом підтримки дитячо-юнацької творчості та розкриття творчих надбань різних напрямків хореографічного мистецтва. Співорганізаторами та постійними партнерами даного заходу також є: Міністерство освіти та науки України; Львівський національний університет імені Івана Франка; Кафедра режисури та хореографії факультету культури і мистецтв Львівського національного університету імені Івана Франка; Центр творчості дітей та юнацтва Галичини «Погулянка» м. Львів; Національна хореографічна спілка України (Львівське обласне відділення); Громадська організація «Здійснення мрій».

На сьогоднішній день керівнику колективу вдалося успішно організувати і втілити в життя Всеукраїнський фестиваль-конкурс «Відлуння» вже тричі (нещодавній захід відбувся 6 квітня 2019 року). До участі в нещодавньому фестивалі-конкурсі були запрошені колективи з старшими віковими категоріями від 14 років. Загалом учасниками були 23 хореографічних колективи, що налічували понад 500 дітей. Даний захід відвідали близько 1000 глядачів. На розсуд журі було представлено 52 танцювальні композиції з класичного, народного, сучасного танцю.

Для учасників фестивалю-конкурсу було представлено гала-концерт з хореографічних номерів у виконанні студентів кафедри режисури та хореографії та кращих колективів м. Львова.

В рамках фестивалю-конкурсу для учасників були проведені майстер-класи з сучасного та українського танцю.

Також Театр танцю «Відлуння» виконує роль первинної професійної платформи, де отримують свої базові хореографічні знання та навички майбутні студенти кафедри режисури та хореографії Львівського національного університету імені Івана Франка та інших навчальних закладів, так чи інакше дотичних до хореографії.

Театр танцю «Відлуння» зараз налічує двох репетиторів: Олександра Єсіпова та Роксолана Мокрій, які проводять заняття з 25 танцівниками [9, с. 12].

Отже, ознайомившись з мистецькою діяльністю Театру танцю «Відлуння» з дати його заснування по сьогоднішні дні, вважаю за потрібне акцентувати увагу на наступному. В культурологічному аспекті винятковою є добірна творчість сформованого у 2013 році танцювального

колективу. В першу чергу звертає на себе увагу зрілість новітніх ідей, що почали втілюватися на самих початках, засвідчивши свою актуальність у поточному розвитку сучасної української культури активною концертною діяльністю колективу як в Україні, так і за її межами, з перших днів його заснування. А також індикатором популярності запропонованих молодими танцівниками тематик та ідей є дуже високий коефіцієнт беззаперечних перемог Театру танцю «Відлуння» у всеукраїнських та міжнародних хореографічних конкурсах. Крім того, поза увагою не може залишатися новітній прогресивний напрямок у мистецтві сучасної хореографії, курс на який було взято з самого початку заснування колективу.

Творча діяльність Театру танцю «Відлуння» має всі ознаки його безпосередньої участі у процесі внесення своїх надбань до скарбниці культурної спадщини України і, як наслідок, має потенціал поповнення культурних традицій світу.

Список використаної літератури

1. Плахотнюк О. А. *Джаз-танець як феномен художньої культури : дис. ... канд. мистецтвознавства : 26.00.01 – Теорія й історія культури (мистецтвознавство) / Олександр Анатолійович Плахотнюк – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2016. – 295 с.*
2. Plakhotnyuk O. *The maintaining Questions of Research of Choreographic in Ukraine started of the 20-th Century / O. Plakhotnyuk // Молодий вчений : науковий журнал. – Херсон : Видавничий дім «Гельветика», 2017. – Вип. № 5 (45), ч. I – С. 72–75.*
3. Плахотнюк О. *Хореографічні конкурси – функціонування у віддзеркаленні сучасної танцювальної культури України / О. Плахотнюк // Музичне мистецтво ХХІ століття – історія, теорія, практика : науковий журнал. Інституту музичного мистецтва Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. – Дрогобич – Кельце – Каунас – Алмата : Посвіт, 2017. – Вип. 2 – С. 122–128.*
4. Плахотнюк О. *Конкурс «Super dance» призначення та дійсність у процесах віддзеркалення сучасного хореографічного мистецтва України / О. Плахотнюк // Сучасне хореографічне мистецтво: підґрунтя, тенденції, перспективи розвитку : навч.-метод. посіб., II частина [упоряд. О. Плахотнюк]. – Львів : СПОЛОМ, 2018. – С. 133–141.*
5. Плахотнюк О. *Конкурс «Super dance» – позиції у процесах відображення сучасного хореографічного мистецтва України / О. Плахотнюк // Сучасне хореографічне мистецтво: підґрунтя, тенденції, перспективи розвитку : навч.-метод. посіб. [упоряд. О. Плахотнюк]. – Львів : СПОЛОМ, 2016. – С. 145–229.*
6. Плахотнюк О. *Хронологія Міжнародного конкурсу сучасного хореографічного мистецтва «Super dance» / О. Плахотнюк // Сучасне хореографічне мистецтво: підґрунтя, тенденції, перспективи розвитку : навч.-метод. посібн. II частина [упоряд. О. Плахотнюк]. – Львів : СПОЛОМ, 2018. – С. 141–214.*
7. Шариков Д. *Аналіз твору «Sinfonia estravaganza» та сучасних жанрів хореографії сьогодення / Д. Шариков / Виховний та мистецький вплив сучасного хореографічного мистецтва на розвиток творчих здібностей молоді: тенденції та перспективи розвитку навч.-метод. посібн. II частина [упоряд. О. Плахотнюк]. – Львів : ЦТДЮГ, 2014. – С. 37–50.*

8. III Всеукраїнський відкритий фестиваль театрального мистецтва аматорських дитячих та молодіжних колективів «Імпреза над Латорицею». Дніпровська обласна громадська організація «Яскрава країна». – Мукачєво, 2019. – 34 с.

9. Яскравий. Журнал для юних талантів. № 17. травень. Дніпровська обласна громадська організація «Яскрава країна». – Дніпропетровськ, 2015. – 36 с.

* * *

Ксенія МОСЕСОВА

Магістрантка I курсу, спеціальність Хореографія кафедри режисури та хореографії факультету культури і мистецтв Львівського національного університету імені Івана Франка.

Керівник Народного художнього колективу Школи-студії сучасного танцю «Акверіас»

Науковий керівник:

кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри режисури та хореографії

А. Л. Дем'янчук

**«ГАЛИЦЬКА СЮІТА: ЛЬВІВСЬКІ КВІТНИКАРКИ» ОКСАНИ ЛАНЬ
ЯК ПОЧАТОК РОЗВИТКУ ХОРЕОГРАФІЇ В СТИЛІ ДЖАЗ-ФОЛЬК
В УКРАЇНІ**

У статті висвітлено момент створення хореографічної композиції «Галицька сюїта: Львівські квітникарки» режисером-балетмейстером Оксаною Лань, вплив цієї події на розвиток хореографії в стилі джаз-фольк в Україні. Здійснено узагальнений огляд хореографічної лексики та музичного супроводу, аналіз хореографічної форми, створення художнього образу артистів. Простежено причини створення хореографічної композиції із поєднанням джаз-модерн танцю з елементами українського танцю.

Ключові слова: *джаз-фольк, Оксана Лань, Модерн-балет «Акверіас», режисер-балетмейстер, «Галицька сюїта: Львівські квітникарки», синтез видів та стилів.*

K. Mosysova

"Galitska syuita: Lvivski Kvitnykarky" by Oksana Lan' as the beginning of development of choreography in the style of jazz-folk in Ukraine

The article highlights the moment of creation of the choreographic composition "Galitska Suita: L'vivs'ki Kvitnykarky" by the choreographer

Хореографічна культура – мистецькі виміри : збірник статей /
упорядн. О. А. Плахотнюк. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, кафедра
режисури та хореографії, 2019. – Вип. 7. – 198 с.

*Упорядник Олександр Плахотнюк
Літературний редактор Надія Мостова
Дизайн обкладинки Дмитро Топорков*

Друк – ФОП Муха Ю. М.
79000, Львів, Дорошенка, 24
Свідоцтво фізичної особи-підприємства В02 №965799.
тел. 096-457-40-93